

**ІНСТИТУТ МОЛЕКУЛЯРНОЇ БІОЛОГІЇ І ГЕНЕТИКИ
НАН УКРАЇНИ**

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор

М.А. Тукало

2020 р.

**РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ
в КПІ ім. Ігоря Сікорського
(факультет біотехнології і біотехніки)**

**здобувачів вищої освіти ступеня доктора
філософії зі спеціальності 091 – «Біологія»**

“УЗГОДЖЕНО”

Декан ФБТ КПІ ім. Ігоря Сікорського

О.М. Дуган

2020 р.

КИЇВ – 2020

ВСТУП

Навчально-педагогічна практика є обов'язковою складовою підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня до викладацької діяльності у вищих навчальних закладах та передбачає:

- Опанування методів та підходів, необхідних для провадження освітнього процесу;
- Набуття компетентностей, необхідних для самостійної педагогічної діяльності здобувачів та розкриття їх творчого потенціалу;
- Опанування науково-методичних підходів, пов'язаних з забезпеченням навчального процесу.

Під час практики здобувачі набувають умінь самостійно застосовувати отримані раніше фахові теоретичні знання, навичок педагогічно - виховної роботи, творчо підходити до проведення лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять, умінь складання та вдосконалення навчальних програм з фахових дисциплін з урахуванням нових даних наукової літератури; критично підходити до оцінки результатів власної роботи, а також умінь зацікавити аудиторію та вести діалог з нею, в тому числі, з використанням дистанційних підходів до навчання. Як результат, здобувачі ступеня доктора філософії отримують практичні навички та закріплюють теоретичні знання для подальшої науково-дослідної та педагогічної діяльності в галузі біології.

1. Мета та завдання практики

Мета навчально-педагогічної практики - сформувати здобувачів, як ефективних викладачів вищої школи.

Завдання навчально-педагогічної практики – навчитись застосовувати отримані теоретичні знання для вирішення конкретних педагогічних завдань; сформувати навчально-методичні уміння щодо викладання фахових

навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах; опанувати основні форми організації навчального процесу у вищій школі, в тому числі, із застосуванням сучасних методів і технологій; розвинути навички професійного спілкування зі студентською аудиторією; розвинути морально-етичні якості та потребу у самовдосконаленні.

2. Зміст навчально-педагогічної практики.

Обсяг навчально-педагогічної практики визначається навчальним планом і становить 8 кредитів ЄКТС, передбачається що здобувачі матимуть 50 годин аудиторного навантаження, а саме: проведення практичних (лабораторних) занять; підготовку їх навчально-методичного забезпечення; розробку завдань та організацію самостійної роботи студентів з фахових дисциплін; підготовку, проведення та оцінювання модульних контрольних робіт; підготовку та проведення однієї лекції разом з науковим керівником; підготовку навчально-методичного забезпечення проведення модульних контрольних, залікових робіт та іспитів; участь (разом з лектором) у проведенні заліків та іспитів для студентів зі спеціальності «біологія». Навчально-педагогічна практика передбачає знайомство здобувача зі сферою педагогічної діяльності та набуття ним практичних навичок з педагогічної майстерності на базі ВНЗ.

Протягом проходження навчально-педагогічної практики здобувачі:

- застосовують набуті теоретичні знання та уміння;
- опановують підходи до самостійної організації навчально-виховного процесу;
- знайомляться з технологіями, формами і методами педагогічної роботи;
- розвивають та реалізують на практиці власні творчі здібності та культуру спілкування.

Навчально-педагогічна практика здійснюється здобувачами під контролем керівника практики від Інститут молекулярної біології і генетики НАН України та від КПІ ім. Ігоря Сікорського (кафедри промислової біотехнології ФБТ).

Керівник практики від Інституту зобов'язаний:

- забезпечити всі організаційні заходи перед відправленням здобувачів на практику;
- узгодити і затвердити разом з керівником практики від Університету календарний графік проходження практики і забезпечити його виконання;
- організувати разом з керівником практики від підприємства заняття з студентами згідно з програмою;
- забезпечити граничний контроль проходження переддипломної практики.

Безпосереднє керівництво практикою здобувачів покладається на керівника практики від Університету (кафедри промислової біотехнології), призначеного розпорядженням декана факультету біотехнології і біотехніки.

Керівник практики від Університету зобов'язаний::

- забезпечити проведення інструктажу здобувачами з техніки безпеки і охорони праці на кафедрі;
- проінструктувати здобувачів щодо виконання практики перед її початком;
- контролювати дотримання здобувачами трудової дисципліни;
- попереджати виникнення конфліктних ситуацій, а у разі їх виникнення - повідомляти керівника практики від Інституту;
- надавати методичну допомогу у підготовці і проведенні навчальних занять зі спеціальності;
- надавати допомогу у розробці та підготовці аудиторних занять, а також методичних матеріалів до контрольних заходів оцінювання студентів;

- надавати консультації щодо виконання індивідуальних завдань;
- контролювати та оцінювати підготовку та проведення здобувачем аудиторних занять.

Здобувачі, що проходять навчально-педагогічну практику, зобов'язані:

- виконувати всі індивідуальні завдання, передбачені програмою практики і конкретними вказівками її керівників;
- дотримуватися трудової дисципліни, правил охорони праці, техніки безпеки, правил внутрішнього розпорядку університету;
- відзвітувати у встановленому порядку про виконання навчально-педагогічної практики.

3. Тривалість, об'єм та терміни навчально-педагогічної практики

Тривалість, об'єм та терміни навчально-педагогічної практики визначаються навчальним планом. Навчально-педагогічна практика проводиться на 2-3 році навчання здобувачів ступеня доктора філософії, її сумарний об'єм складає 8 кредитів ЄКТС, в тому числі 50 годин аудиторних занять. Після закінчення практики здобувачі повинні відзвітувати про виконання загальної програми практики та індивідуальних завдань у встановленому порядку. Керівник навчально-педагогічної практики від кафедри оцінює діяльність здобувача під час проходження практики та виставляє обґрунтовану оцінку.

4. Оцінювання навчально-педагогічної практики.

Виконання вимог, щодо проходження навчально-педагогічної практики у закладі вищої освіти, що ставляться до здобувачів, контролюється керівниками практики від Університету (кафедри промислової біотехнології).

З метою підсумкового оцінювання перевіряється загальний рівень знань та умінь здобувачів, які вони набули протягом виконання практики, повнота виконання індивідуального плану практики та якість підготовки здобувачами індивідуальних творчих завдань.

За результатами практики студентам виставляються оцінки: «незадовільно», «задовільно», «добре», «відмінно» за національною шкалою, а також за університетською 100-бальною шкалою та шкалою ЄКТС.

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70–89	добре
50–69	задовільно
1–49	незадовільно

Контроль за проходженням практик здійснюється керівниками практики від кафедри промислової біотехнології за такими загальними критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Здобувач повністю виконує індивідуальний план практики, творчо ставиться до поставлених завдань, проявляє ініціативу, демонструє високий рівень знань, вчасно та правильно оформлює звітну документацію, має позитивні відгуки від керівників практики
Добре	Здобувач виконує індивідуальний план практики, проявляє активність, демонструє наявність теоретичної підготовки, правильно оформлює звітну документацію, має позитивні відгуки від керівників практики
Задовільно	Здобувач в основному виконує індивідуальний план практики з допомогою наукового керівника, демонструє недостатньо високий рівень теоретичної підготовки, оформлює та здає вчасно звітну документацію
Незадовільно	Здобувач не проявляє інтересу до практики, не виконує значну частину індивідуального плану, звітну документацію здає невчасно

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Інститут молекулярної біології і генетики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ІМБГ НАН України
академік НАН України
Тукало М.А.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчально-педагогічної практики
здобувачів ступеня доктора філософії
(спеціальність 091 – «Біологія»)
в Національному університеті «Києво-Могилянська
академія»

КИЇВ – 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»

**Програма
навчально-педагогічної практики
здобувачів ступеня доктора філософії
(спеціальність 091 – «Біологія»)**

Затверджую
Голова Вченої ради
факультету природничих наук

Решення Вченої ради
факультету
природничих наук
від 2 липня 2020
протокол № 5

КИЇВ – 2020

Укладачі:

Терновська Т.К. – докт. біол. наук, професор, завідувач кафедри біології НаУКМА;

Антошок М.З. – докт. біол. наук, професор кафедри біології НаУКМА.

Програма навчально-педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії (спеціальність 091 – «Біологія») Текет / уклад.: Терновська Т.К., Антошок М.З. – К.: НаУКМА, 2020. – 8 с.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Програма з навчально-педагогічної практики здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності «091 - Біологія» (далі – Програма) регламентує форми та організацію проходження педагогічної практики здобувачів ступеня вищої освіти.

1.2. Навчально-педагогічна практика є обов'язковою складовою, підготовки здобувачів ступеня доктора філософії зі спеціальності «091 - Біологія» і спрямована на закріплення здобувачами набутих протягом теоретичної підготовки знань та навичок, опанування уміннями та навичками педагогічно - виховної роботи, що забезпечує підготовку здобувачів як викладачів вищої школи.

1.3. Основними завданнями практики є

- поглиблення теоретичних знань із спеціальних дисциплін та застосування їх для організації основних форм навчання у вищій школі;
- опанування та застосування на практиці сучасних технологій і методів навчання;
- формування умінь професійного спілкування з аудиторією;
- формування творчого підходу до педагогічної діяльності, індивідуального стилю викладання та потреби в постійному самовдосконаленні;
- виховання у здобувачів потреби провадити наукову та педагогічну діяльність відповідно до норм та принципів академічної доброчесності.

1.4. Практика організовується та проводиться відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 1 липня 2014 року із змінами і доповненнями, нормативно-правових актів МОН України.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

2.1. У процесі проходження практики здобувачі вищої освіти мають ознайомитися з навчально-методичною роботою науково-педагогічних працівників, засвоїти професійні підходи до викладання фахових дисциплін з використанням сучасних методів та технологій, зокрема, новітніх інтернет-платформ (Google Scholar, Meet, Zoom, Team, Viber, Skype, Telegram тощо), які застосовуються у педагогічній діяльності;

2.2. Здобувачі вищої освіти мають виробити навички перетворення наукової інформації в навчально-методичний матеріал, доступний для сприйняття слухачами;

2.3. Здобувачі повинні опанувати методи підбору дидактичного матеріалу, що враховує вікові та психологічні особливості слухачів;

2.4. Здобувачі мають засвоїти навички професійної риторики, мотивації слухачів, методи оцінювання їх навчальної діяльності;

2.5. Організацію та проведення практики, а також контроль за її проходженням забезпечують кафедри природничого факультету НаУКМА;

2.6. Терміни та обсяги проходження практики визначаються навчальним планом, зазначаються в індивідуальному плані здобувача вищої освіти та погоджуються з керівником;

2.7. Здобувачі закріплюються за кафедрами, де призначається науковий керівник навчально-педагогічної практики з числа провідних науково-педагогічних працівників;

2.8. Загальний контроль виконання навчально-педагогічної практики здобувачів вищої освіти покладатиметься на завідувача кафедри, де проходить практика;

2.9. Науковий керівник навчально-педагогічної практики відповідатиме за
- планування та організацію умов проходження практики;
- оцінювання проходження практики здобувачем вищої освіти;

- доповіді на засіданнях кафедри про підсумки проходження практики;

- стимулювання здобувачів щодо дотримання принципів академічної доброчесності, дисципліни та законності;

- надання допомоги організаційного та методичного характеру.

- попередження конфліктних ситуацій, а у разі їх виникнення інформування про це завідувача кафедри;

- підготовку довідки для здобувача вищої освіти з зазначенням обсягу (в кредитах ЄКТС) та результатів проходження практики.

2.10. Здобувачі вищої освіти мають право на:

- відвідування занять досвідчених викладачів НаУКМА з метою вивчення сучасних методів та підходів (в тому числі дистанційних) викладання фахових дисциплін;

- отримання консультацій щодо провадження освітнього процесу та підготовки дидактичних матеріалів від наукового керівника практики;

2.10. Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- дотримуватися дисципліни, етичних норм та принципів академічної доброчесності;

- виконувати вимоги наукового керівника практики щодо провадження освітнього процесу;

- знати нормативні документи, які регламентують планування й організацію освітнього процесу в НаУКМА;

- знати сучасні форми та засоби організації навчального процесу, викладання та контролю роботи слухачів (зокрема з застосуванням сучасних інтернет-платформ);

- структуру та зміст навчальних планів та програм фахових дисциплін, до викладання яких вони залучені при проходженні практики, та методики їхньої підготовки;

- опанувати знання щодо проведення навчальних занять в якості викладача вищої школи;

- набути педагогічний досвід та вміти застосовувати його на практиці;

- застосовувати при підготовці до лекційних, практичних чи семінарських занять нові дані з сучасної наукової літератури (періодичні фахові видання, монографії, підручники, науково-методичні матеріали тощо);

- вміти застосовувати у навчальному процесі сучасні технічні методи навчання, в тому числі новітні підходи до дистанційного навчання з застосуванням інтернет-засобів;

2.11. Терміни проходження практики визначаються графіком освітнього процесу.

2.12. Проходження педагогічної практики відбувається згідно такого порядку:

- відвідування лекційних, семінарських та практичних занять наукового керівника практики, участь у проведенні дистанційного навчання студентів;

- ознайомлення з організаційною, навчально-методичною та науковою роботою кафедри;

- підготовка та проведення занять з фахових дисциплін (семінарські, лабораторні, практичні заняття);

- підготовка та проведення разом з науковим керівником одного лекційного заняття за необхідності з використанням сучасних інтернет-платформ та засобів (Meet, Zoom, Team, Viber, Skype, Telegram тощо).

III. ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

3.1. Оцінювання виконання здобувачем вимог щодо проходження навчально-педагогічної практики контролюється керівниками практики від НаУКМА.

3.2. З метою підсумкового оцінювання навчально-педагогічної практики здобувачів перевіряється та оцінюється якість підготовки ними індивідуальних творчих завдань, а саме: проведення практичних, семінарських, лекційних занять, якість підбору дидактичного матеріалу,

вміння адекватно оцінити роботи слухачів, та вміння встановити контакт, в тому числі, під час дистанційного навчання, з аудиторією.

За результатами практики здобувачі отримують оцінки:

Сума балів за всі види діяльності протягом практики	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	«відмінно»
70 – 89	«добре»
50 – 69	«задовільно»
1 – 49	«незадовільно»

Загальні критерії проходження практики

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно	Здобувач повністю виконує індивідуальний план практики, творчо ставиться до поставлених завдань, проявляє ініціативу, демонструє високий рівень знань, вчасно та правильно оформлює звітну документацію, має позитивні відгуки від керівників практики
Добре	Здобувач виконує індивідуальний план практики, проявляє активність, демонструє наявність теоретичної підготовки, правильно оформлює звітну документацію, має позитивні відгуки від керівників практики
Задовільно	Здобувач в основному виконує індивідуальний план практики з допомогою наукового керівника, демонструє недостатньо високий рівень теоретичної підготовки, оформлює та здає вчасно звітну документацію
Незадовільно	Здобувач не проявляє інтересу до практики, не виконує значну частину індивідуального плану, звітну документацію здає невчасно

IV. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

4.1. На заключному етапі практики здобувач вищої освіти: звітує безпосередньому керівнику практики з метою її оцінювання та захищає результати практики у встановленому порядку.

4.2. Здобувачі вищої освіти, які не виконали індивідуальний план проходження педагогічної практики, до її захисту не допускаються;

4.3. Здобувачу вищої освіти, який не виконав програму практики, отримав негативний висновок щодо її проходження або незадовільну оцінку за результатами захисту, надається право повторного її проходження та захисту у встановленому порядку.

4.4. Проходження педагогічної практики оцінюється за 100-бальною шкалою, еквівалентні оцінки вказуються також за національною шкалою та шкалою ECTS;

4.5. Матеріали практики зберігаються на кафедрі упродовж поточного навчального року згідно номенклатури.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Інститут молекулярної біології і генетики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІМБГ НАН України
академік НАН України

Тукало М.А.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
навчально-педагогічної практики
здобувачів ступеня доктора філософії
(спеціальність 091 – «Біологія»)
в Київському Національному університеті імені
Тараса Шевченка

КИЇВ – 2020

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. проректора з наукової роботи

ЯМ Лавренюк Я.В.

«07» 07 2015 року

ПРОГРАМА

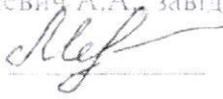
асистентської педагогічної практики аспірантів/ад'юнктів
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

для наукових спеціальностей, за якими здійснюється підготовка
докторів філософії

КИЇВ – 2015

Розробники:

Марушкевич А.А., завідувач кафедри педагогіки, док.пед.наук,
професор

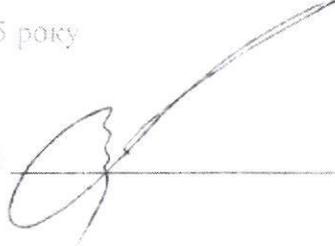
Спіцин Є.С., професор кафедри педагогіки, канд.пед.наук, професор

Кошечко Н.В., доцент кафедри педагогіки, канд.пед.наук, доцент

Сатановська Л.А., доцент кафедри педагогіки, канд.пед.наук, доцент

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною радою
Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Протокол № 4 від 26 червня 2015 року

Голова науково-методичної ради В.А.Бугров

« 06 » 07 2015 року

© Марушкевич А.А., 2015 рік

© Спіцин Є.С., 2015 рік

© Кошечко Н.В., 2015 рік

© Сатановська Л.А., 2015 рік

ВСТУП

Програма асистентської педагогічної практики аспірантів/ад'юнктів складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії з наукових спеціальностей за якими здійснюється підготовка докторів філософії.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теорія і практика навчально-виховної роботи у вищих навчальних закладах.

Міждисциплінарні зв'язки ґрунтуються на знаннях принципів пізнання філософського рівня методології, концепцій, наукових підходів суспільних, природничих і технічних наук, що використовуються в дисциплінах професійної та практичної підготовки. Міжпредметні зв'язки дисципліни з іншими науками дають змогу глибше пізнати психолого-педагогічні факти, явища і процеси, що є підґрунтям для ефективної освітньої діяльності викладача у вищій школі. Також, важливими є безпосередні міждисциплінарні зв'язки з курсом «Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Навчальна діяльність аспіранта/ад'юнкта під час практики.
2. Методична діяльність аспіранта/ад'юнкта під час практики.
3. Виховна діяльність аспіранта/ад'юнкта під час практики.
4. Науково-дослідна діяльність аспіранта/ад'юнкта під час практики.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою* асистентської педагогічної практики аспірантів/ад'юнктів є оволодіння аспірантами/ад'юнктами сучасними методами, формами та засобами навчання, формування в них на базі одержаних у вищому навчальному закладі знань із базових психолого-педагогічних дисциплін, професійних навичок та вмінь для вирішення конкретних навчально-виховних задач в умовах реального педагогічного процесу, виховання потреби систематично поновлювати свої знання та творчо їх застосовувати в

практичній діяльності. В результаті проходження педагогічної практики у аспірантів/ад'юнктів повинні бути сформовані конструктивні, організаторські, комунікативні й дослідницькі вміння викладача університету, необхідні для забезпечення провідних аспектів педагогічної діяльності: навчальної, методичної, виховної й дослідницької роботи.

1.2. *Основними завданнями* вивчення дисципліни є:

- формування та розвиток професійно-педагогічних навичок та умінь викладача вищої школи;
- формування у аспірантів навичок та умінь проведення науково-дослідницької роботи з психолого-педагогічних та методичних проблем;
- створення умов для професійної адаптації аспірантів/ад'юнктів, залучення їх до активної діяльності як викладачів та кураторів академічних груп;
- розвиток у аспірантів/ад'юнктів практичних умінь здійснювати виховну роботу студентської молоді;
- оволодіння аспірантами комунікативними вміннями, необхідними для спілкування зі студентами та викладачами;
- вироблення у майбутніх викладачів навичок самостійності у підготовці та проведенні різних форм навчально-виховної роботи зі студентами та особистої відповідальності за якість та ефективність цієї роботи;
- вироблення творчого, дослідницького підходу до педагогічної діяльності викладачів вищої школи;
- ознайомлення з організацією освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- спостереження за освітнім процесом та аналіз його організації;
- визначення та реалізація конкретних цілей та завдань освітнього процесу з урахуванням ступеню навчання;
- здійснення поточного та перспективного планування навчальної роботи й організація виконання накресленого плану;

- вибір та використання ефективних прийомів і методів навчання та контролю за пізнавальною діяльністю студентів;
- аналіз та узагальнення передового досвіду викладання;
- закріплення та практичне застосування теоретичних знань, оволодіння сучасними методами та прийомами організації і забезпечення освітнього процесу у ВНЗ;
- аналіз робочих програм навчальних дисциплін, вироблення рекомендацій щодо їх удосконалення;
- формування професійно значущих якостей, професійних умінь та навичок управління навчальною діяльністю студентів;
- набуття умінь самоаналізу педагогічної майстерності.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми аспіранти/ад'юнкти повинні:

знати:

- основні поняття і категорії педагогіки та методики викладання у вищих навчальних закладах;
- навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів;
- сучасні підходи до формування у студентів професійної компетентності;
- інноваційні освітні технології навчання у вищих навчальних закладах;
- форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей;
- основні організаційні форми реалізації освітнього процесу у вищих навчальних закладах;
- основи планування освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- основні положення законодавства України в галузі вищої освіти, програмних документів, які стосуються навчання студентів та викладання у ВНЗ;
- завдання і функції науково-педагогічного працівника;

- вимоги до підготовки документального супроводу викладання у ВНЗ;
- основні принципи, методи, види навчання у ВНЗ.

вміти:

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси для студентів вищих навчальних закладів;
- контролювати й оцінювати рівень сформованості всіх складників професійної компетентності;
- планувати й реалізовувати різні форми організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі;
- планувати (проектувати) вивчення навчальних дисциплін;
- відбирати, структурувати зміст навчального матеріалу для проведення різних видів навчальних занять;
- використовувати знання про індивідуально-вікові особливості молоді при проведенні занять;
- застосовувати інноваційні методи, прийоми та засоби навчання і виховання студентів;
- працювати з навчальною, науковою, методичною літературою;
- підвищувати професійні вміння, вивчати передовий педагогічний досвід.

На проходження асистентської педагогічної практики відводиться 240 годин/8 кредитів ЄКТС. Зокрема: *проведення різних видів навчальних занять не менше 50 год., інші види робіт, у тому числі і самостійна робота – 190 год.*

Асистентська педагогічна практика проводиться на другому та третьому роках навчання в аспірантурі.

2. Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік.

3. Засобами діагностики успішності навчання є аналіз результатів навчальної, методичної, виховної та науково-дослідної роботи аспірантів/ад'юнктів. Оцінка результатів практичної підготовки здійснюється за 100-бальною шкалою:

- навчальна діяльність аспіранта/ад'юнкта – до **40 балів**,
- методична діяльність аспіранта/ад'юнкта – до **20 балів**,
- науково-дослідна діяльність аспіранта/ад'юнкта – до **20 балів**,
- діяльність аспіранта/ад'юнкта як куратора академічної групи – до **20 балів**.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Навчальна діяльність

аспіранта/ад'юнкта-практиканта (2 кредити, 60 год.)

- планування власної викладацької діяльності, підготовка до занять;
- проведення різних видів навчальних занять за розкладом у закріпленій академічній групі;
- проведення психолого-педагогічного аналізу відвіданих занять;
- виготовлення роздавального дидактичного матеріалу;
- перевірка письмових робіт студентів;
- проведення консультацій для студентів;
- підготовка і проведення одного позааудиторного заходу з предмету, що викладається.

Змістовий модуль 2. Методична діяльність аспіранта/ад'юнкта практиканта (2 кредити, 60 год.)

- ознайомлення аспірантів/ад'юнктів з особливостями організації освітнього процесу у вищому навчальному закладі (ознайомлення з

освітньо-кваліфікаційною характеристикою фахівця, навчальним планом, розкладом занять тощо);

- ознайомлення з кредитно-модульною організацією курсу, що доручено викладати;
- ознайомлення зі змістом освіти з обраного фаху (навчальні програми з дисциплін та робочі програми з навчальних дисциплін, підручники, посібники, методичні рекомендації);
- участь аспірантів/ад'юнктів у засіданнях кафедр, методичних секцій, в роботі семінарів викладачів тощо;
- складання робочої навчальної програми курсу, що доручено проводити (тематичного плану і планів окремих занять, завдань для самостійної роботи, завдань для поточного, модульного і підсумкового видів контролю тощо);
- відвідування та аналіз занять викладачів кафедри та аспірантів/ад'юнктів-практикантів.

Змістовий модуль 3. Виховна діяльність аспіранта/ад'юнкта-практиканта (2 кредити, 60 год.)

- ознайомлення з організацією виховної роботи в університеті;
- ознайомлення з комплексним планом організаційно-виховної роботи в університеті, планом виховної роботи на факультеті, в академічній групі;
- виконання обов'язків куратора академічної групи;
- планування виховної роботи в академічній групі;
- відвідань та аналіз виховних заходів, що проводять інші аспіранти/ад'юнкти-практиканти;
- підготовка і проведення одного виховного заходу;
- проведення психолого-педагогічного вивчення як особистості окремих студентів, так і колективу групи в цілому;
- складання психолого-педагогічної характеристики академічної групи.

**Змістовий модуль 4. Науково-дослідна діяльність
аспіранта/ад'юнкта-практиканта (2 кредити, 60 год.)**

- ✓ виконання індивідуальних дослідницьких психолого-педагогічних завдань протягом педпрактики та складання відповідного звіту (теми завдань за вибором);
- ✓ участь у роботі методологічних семінарів кафедр.

5. Рекомендована література

1. *Алексюк А.М.* Педагогіка вищої освіти України. – К.: Либідь, 1998. – 560с.
2. *Андрущенко В. , Губерський Л.* Філософія як теорія та методологія розвитку освіти / Андрущенко В. ,Губерський Л. – К.: «МП Леся», 2012. – 568 с.
3. *Аргунова Е.Р., Жуков Р.Ф., Маричев И.Г.* Активные методы обучения: Учебно-методическое пособие / Под ред. Н.В.Кузьминой. – М., 2006. – 386 с.
4. *Боденко Б.Н.* Оценка воспитательной работы (на уровне ее представленности в вузе). – М., 2006.
5. *Виховна* робота в закладах освіти України. Випуск II. Збірник нормативних документів та методичних рекомендацій. – К.: ІЗМН, 1998. – 335 с.
6. *Вітвицька С.С.* Основи педагогіки вищої школи: Метод. посібник для студ. магістратури. – Житомир, 2003. – 232 с.
7. *Власова О.І.* Методика викладання психології. Підручник. – К.:Геопринт, 2011. – 340 с.
8. *Демчук В.С., Соловей М.І.* Виховна робота наставника академічної групистудентів вищого закладу освіти. – К.: ДДЛУ, 2000. – 68 с.
9. *Деякі* аспекти формування національної культури студентської

- молоді:Зб. наукових статей. - К.: ІЗМН, 1997. – 120 с.
- 10.Євтух М.Б. Інноваційні методи оцінювання навчальних досягнень: монографія / М.Б. Євтух, Е.В. Лузік, Л.М. Дибкова. – К. : КНЕУ, 2010. – 248 с.
 - 11.Єрмаков І.Г. Виховання життєтворчості: моделі виховних систем. – Харків: Вид. група “Основа”, 2006. – 224 с.
 - 12.Заболотська О.Формування та розвиток студента як індивідуальності // Вища освіта України. – 2005. – №2. – С. 88-93.
 - 13.Зварич І.М. Теоретичні і методичні основи оцінювання педагогічної компетентності викладачів США : навч. посібник / І.М. Зварич. – К.: Фенікс, 2012. – 148 с.
 - 14.Іздебська В. студентське самоврядування як чинник формування самосвідомості молоді // Рідна школа. – 2000. – №11. – С. 26-28.
 - 15.Кошечко Н.В. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / Н.В. Кошечко. – Ніжин : НДУ ім.. М. Гоголя, 2013. – 114 с.
 - 16.Кудіна В.В., Соловей М.І., Спіцин Є.С. Педагогіка вищої школи. – К.:Ленвіт, 2009. – 213 с.
 - 17.Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: Навч. посіб. – К.: Знання,2005. – 471 с.
 - 18.Куратори академічної групи: Метод. рекомендації щодо проведеннявиховної роботи зі студентами. – К.: ДАЖКГ, 2002. – 36 с.
 - 19.Кучерявий О.Г. Модульно-розвивальне навчання у вищій школі: аспектипроектування : монографія. – К. : Слово, 2012. – 280 с.
 - 20.Лузан П., Зайцева І. Академічна група в контексті проблем виховання студентської молоді // Освіта і управління. – 2002. – Т. 5. – №1. – С. 151- 156.
 - 21.Мартинюк І.В. Національне виховання: теорія і методологія: Метод. посібник. – К.: ІСДО, 1995. – 100 с.

22. *Методика викладання у вищій школі: навч. посібник* / О.В. Малихін, І.Г. Павленко, О.О. Лаврентьєва, Г.І. Матукова. – К. : КНТ , 2014. – 262 с.
23. *Методичні рекомендації до планування виховної роботи з студентами у вищих навчальних закладах освіти III-IV рівнів акредитації* // Інформ. зб. Міністерства України. – 1998. – №17-18. – С. 50-53.
24. *Молодь і закон: Збірник нормативних актів і документів з проблем виховання студентської молоді* / За заг. ред. Н.І. Косаревої. – К.: ІЗМН, 1997. – 352 с.
25. *Муніч Н.В. Методика викладання у вищій школі : методичний посібник (для магістрів)* / Н.В. Муніч. – К. : ПП Дірект Лайн, 2015. – 80 с.
26. *Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні* // Освіта України. – 2004. – 3 грудня.
27. *Організація, форми та методи виховної роботи серед студентів колективами кафедр вищого закладу освіти: Методичні рекомендації* / Укл. В.Д.Базилевич, М.І.Поночовний, Н.І.Косарева. – К.: ІЗМН, 1997. – 28 с.
28. *Особливості формування світогляду студентської молоді: Методичні рекомендації* / Укл. В.О. Долгих, Ю.Д. Руденко, В.І. Шпак. – К.: ІЗМН, 1997. – 36 с.
29. *Педагогика и психология высшей школы.* – Ростов-на-Дону: Феникс, 1998. – 508 с.
30. *Педагогіка вищої школи: Навч. посібник* / З.Н.Курлянд, Р.І.Хмелюк, А.В.Семенова та ін.; За заг. ред. З.Н.Курлянд. – К.: Знання, 2005. – 399 с.
31. *Планування і проведення організаційно-виховної роботи серед студентів: Методичні рекомендації* / Укл. В.Д.Базилевич, М.І.Поночовний, І.В.Дзевульська – К.: ІЗМН,

1997. – 28 с.

32. *Про організацію управління виховним процесом у вищих навчальних закладах освіти: Методичні рекомендації // Інформ. зб. Міносвіти України. – 1999. – №3-4. – С. 58-62.*
33. *Соловей М.І., Демчук В.С. Виховна робота у вищому навчальному закладі. – К.: Ленвіт, 2003. – 257 с.*
34. *Сучасні підходи та моделі розв'язання проблеми попередження правопорушень, наркоманії серед учнівської і студентської молоді. Зб. наук. статей та матеріалів передового досвіду. – К.: ІЗМН, 1997. – 288 с.*
35. *Чижевський Б.Г. Актуальні проблеми побудови системи виховання в умовах державотворення // Педагогіка і психологія. – 1997. – №1. – С. 111-118.*
36. *Шляхтун П.П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін навч. посібник / П.П. Шляхтун. – К. : Академія, 2011. – 224 с. – (Серія «Альма-матер»).*
37. *Щербань П. Українська національна ідея і сучасні проблеми виховання учнівської та студентської молоді // Вища освіта України. – 2005. – №4. – С. 62-67.*
38. *Ягоднікова В.В. Інтерактивні форми і методи навчання у вищій школі : навч. посібник / В.В. Ягоднікова. – К. : Персонал, 2011. – 70 с.*